

Onderwerp: Publieke consultatie rond het protocol energiedelen versie 3
Datum: 16 September 2022

Contact: Katharina Bonte
Telefoon: +32 496 57 84 38
Mail: katharina.bonte@febeg.be

Hierna volgen de opmerkingen van FEBEG m.b.t. versie 3 van het protocol voor energiedelen en peer-to-peerhandel van hernieuwbare energie.

Allereerst wenst Febeg en de leden te benadrukken dat zij energiedelen mee willen ondersteunen aangezien het de ontwikkeling van hernieuwbare energie bevordert. Evenwel kan dit momenteel niet omdat het huidige model voor teveel bijkomende administratieve complexiteit en disproportionele kosten zorgt.

Alvorens in te gaan op de verschillende opmerkingen op het protocol, verwijzen wij naar de nood van een interregionale aanpak. Voor Febeg is het systeem met een aparte toegangshouder correcter, meer in lijn met de Europese regelgeving en bovendien veel minder complex voor de klant (cfr. het systeem voorzien in Brussel–zie verder).

Wij verwijzen naar het einde van de nota waar wij onze zienswijze hoe de regeling voor energiedelen fundamenteel zou moeten herzien worden herhalen.

OPMERKINGEN OP VERSIE 3 – TIMING

Zoals uit onderstaande reactie zal blijken, zijn er heel wat kosten, lasten en risico's die gedragen moeten worden door de restleveranciers als hun klanten aan energiedelen wensen te doen. Wij betreuren dan ook ten eerste dat versie 3 van het protocol daar geen oplossing voor biedt, des te meer omdat de mogelijkheid tot energiedelen wordt uitgebreid naar energiegemeenschappen en meerdere toegangshouders. Vooral de **allocatie op brutovolumes** en het **parallel proces voor facturatie** zijn 2 aspecten die maken dat de oplossing, zelfs met ex-post reconciliatie, voor de restleverancier **niet aanvaardbaar** is. Zowel financieel als administratief is deze oplossing **niet haalbaar**.

Gelet op de huidige marktsituatie, de enorme impact op de restleverancier, het feit dat de fasering uit het decreet werd gehaald, de juridische onzekerheid rond de toepassing van het sociaal tarief, het gebrek aan juridisch kader voor een sluitende financiële reconciliatie, maar vooral het feit dat er nog tal van controles en IT aanpassingen dienen te gebeuren aan het marktmodel om energiedelen op niet-discriminerende en evenredige wijze te ondersteunen, lijkt het meer dan terecht om de vraag te stellen of het wel wenselijk is om versie 3 van het protocol in te voeren per 1/1/2023.

Energiedelen in de huidige vorm maakt de marktwerking complexer en legt alle lasten en risico's bij de restleverancier. De huidige voorwaarden zoals opgelegd in versie 2 van het protocol zijn niet alleen een must om meer ervaring op te doen, maar vooral om de financiële impact en de instroom behapbaar te houden. Het is bovendien ook logischer en efficiënter om de uitbreidingen pas te introduceren na de globale evaluatie van het marktmodel in 2023 zoals voorzien in het Vlaams regelgevend kader.

Wij verwachten dat de Product Design Group 'Energiedelen' nog vóór het eind van dit jaar de definitieve oplossing vastlegt zodat deze tegen **januari 2024** kan geïmplementeerd worden in de reguliere marktwerking. Energiedelen moet daarom hoog op de agenda van Atrias terechtkomen en moet meegenomen worden in de roadmap van Atrias.

OPMERKINGEN OP VERSIE 3 – MEERVOUDIGE P2P

Tijdens het 2de stakeholderoverleg stelde Fluvius een nieuwe vorm van energiedelen voor, de meervoudige persoon-aan-persoon verkoop gedefinieerd als de combinatie van meerdere overeenkomsten voor persoon-aan-persoon verkoop aan éénzelfde actieve afnemer. Volgens Fluvius laat Artikel 7.2.2. van het Energiedecreet deze vorm van energiedelen zonder meer toe.

We hebben hierover meerdere opmerkingen:

1) Meervoudige persoon-aan-persoon verkoop = aggregatie

Paragraaf 1 van Artikel 7.2.2 stelt: *Het recht op P2P handel is mogelijk als er geen invloed is op de rechten en plichten van de betrokken partijen als eindafnemers, producenten, leveranciers of aggregatoren.*

Paragraaf 2 maakt een uitzondering en stelt verkopen aan één andere actieve afnemer onder meer vrij van de verplichting op leveringsvergunning.

Meervoudige persoon-aan-persoon verkoop waarbij meerdere persoon-aan-persoon contracten gecombineerd worden voor verkoop aan dezelfde ontvanger, valt volgens Febeg niet onder deze uitzondering.

Immers, de memorie van toelichting stelt:

Enkel indien het om groene stroom gaat en het een handel is tussen één actieve afnemer en één andere actieve afnemer, zijn de verplichtingen die hem door of krachtens artikel 4.3.1, eerste lid, artikel 4.3.2 en 7.5.1, eerste lid, zouden worden opgelegd niet van toepassing. Concreet dient deze actieve afnemer niet te beschikken over een leveringsvergunning en de openbardienstverplichtingen opgelegd aan de leveranciers.

Hier is dus sprake van handel tussen één actieve afnemer en één andere actieve afnemer. Vanuit perspectief van de ontvanger, handelt deze met meerdere actieve afnemers. Het decreet is ons inziens dus niet opgesteld met de intentie om meervoudige P2P als uitzondering te beschouwen.

Meervoudige P2P kan wel via een aggregator die de injectie aggregereert, optreedt als toegangshouder op het injectiepunt en de injectie verkoopt aan de markt. Een voorwaarde is dan wel dat de injecteerders over dezelfde evenwichtsverantwoordelijke beschikken en dat de aggregator een overeenkomst heeft met de evenwichtsverantwoordelijke/leverancier van de ontvanger.

- 2) Meervoudige persoon-aan-persoon verkoop – gaat verder dan decretale activiteiten inzake databeheer

Artikel 4.1.8/2 van het Energiedecreet:

De activiteiten inzake databeheer op het distributienet omvatten volgende taken:

d) verrekeningen die gepaard gaan met peer-to-peerhandel van de hoeveelheden groene stroom door één actieve afnemer aan één andere actieve afnemer en met energiedelen door actieve afnemers, energiegemeenschappen van burgers of hernieuwbare-energiegemeenschappen.

De ontvanger kan maximaal ontvangen ten belope van zijn eigen afname. Dit betekent dat de totale restinjectie die de combinatie vormt van meerdere P2P overeenkomsten, moet gekend zijn om te zien of er aan 100% kan toegekend worden of niet. Alle restinjectie aan 100% verdelen, kan immers niet wanneer de totale restinjectie van de verschillende actieve afnemers meer is dan het afgenomen volume van de ontvanger.

Om het gedeeld volume bij de meervoudige persoon-aan-persoon verkoop te kennen, volstaat het dus niet om de hoeveelheden groene stroom door één actieve afnemer aan één andere actieve afnemer te verrekenen. De verrekening moet hier gebeuren op basis van de combinatie van hoeveelheden groene stroom van *meerdere* actieve afnemers aan één andere actieve afnemer.

Meervoudige persoon-aan-persoon verkoop verrekenen gaat ons inzien dus verder dan de decretale activiteiten inzake databeheer voor wat betreft peer-to-peerhandel. Het bevestigt nogmaals dat het decreet niet is opgesteld met de intentie om meervoudige P2P als uitzondering te beschouwen.

- 3) Meervoudige persoon-aan-persoon verkoop – discriminerend t.o.v. energiedelen binnen een energiegemeenschap

Deze vorm van meervoudige P2P impliceert ook een ongelijke behandeling ten opzichte van de energiegemeenschappen. Deze laatste moeten voldoen aan tal van voorwaarden en binnen zo'n energiegemeenschap kan de energie ook niet 'verkocht' worden (zonder leveringsvergunning), maar moet die kosteloos gedeeld worden.

4) Figuur meervoudige persoon-aan-persoon verkoop (pg.8)

De figuur bij meervoudige persoon-aan-persoon verkoop is niet in lijn met de tekst. In de case die Fluvius beschrijft kunnen injecteerders enkel hun injectie in de P2P overeenkomst opnemen, niet de afname. En de enige afnemer kan enkel de afname in de P2P overeenkomst opnemen, niet eventuele injectie. De pijlen zouden dus in één enkele richting moeten gaan en niet bidirectioneel.

Zoals hierboven vermeld, kan voor Febeg deze case alleen via een aggregator of via energiedelen binnen een energiegemeenschap.

OPMERKINGEN OP VERSIE 3 – MEERDERE TOEGANGSHOUDERS

Vanaf versie 3 kan energiedelen en peer-to-peerverkoop ook tussen deelnemers die een verschillende toegangshouder hebben.

Als leverancier vinden we het logisch en staan we volledig achter een model dat vrije leverancierskeuze toelaat, ook voor iedereen die aan energiedelen doet. Echter, dit kan alleen maar evenwichtig gebeuren als onder meer elke actieve afnemer/energiegemeenschap financieel verantwoordelijk is voor de onbalansen die hij in het elektriciteitsnet veroorzaakt en de evenwichtsverantwoordelijkheid van zijn activiteiten draagt, of een evenwichtsverantwoordelijke met die verantwoordelijkheid belast, conform ook de Europese Richtlijn en het Energiedecreet.

Vaak horen we de opmerking: er is toch geen onbalans bij energiedelen? Injectie en afname zijn toch perfect in evenwicht?

Dit **klopt niet** wanneer meerdere toegangshouders betrokken zijn én de allocatie nog steeds gebeurt op basis van bruto volumes.

- Het systeem mag in balans zijn, als de onderliggende toegangshouders/BRPs dat niet zijn, dan is er toch onbalans.
- Zolang de deelnemers bij dezelfde toegangshouder/BRP zitten, heffen de afname en de injectie elkaar op en kan gesteld worden dat energiedelen balansneutraal is.
- **In geval van meerdere toegangshouders, kan energiedelen alleen maar balansneutraal zijn als de netto-volumes in de allocatie gebruikt worden.**

Zonder aanpassing van de allocatie moeten de balanceringskosten en ook onbalanskosten voor het gedeelde volume gedragen worden door de leverancier.

Het is voor de leveranciers heel impacterend dat in versie 3 de mogelijkheid van meerdere toegangshouders wordt ingevoerd terwijl de allocatieprocessen voor energiedelen in de markt nog niet zijn aangepast. Met de huidige hoge marktprijzen én onbalansprijzen is dit een **onvoorspelbaar grote financiële kost**.

OPMERKINGEN OP VERSIE 3 – ALLOCATIE OP BRUTO GEMETEN VOLUMES

Fluvius stelt in de consultatienota het volgende: *Om conform artikel 7.2.1 en 7.2.2 van het Energiedecreet heffingen, belastingen en toeslagen niet te wijzigen door de toegekende of uitgewisselde energie in het kader van de uitoefening van energiedelen wordt nog steeds, op dit moment, gealloceerd op bruto gemeten volumes per elementaire periode.*

Febeg volgt deze stelling niet. Het is niet omdat de heffingen, belastingen en toeslagen niet mogen wijzigen dat er moet gealloceerd worden op bruto gemeten volumes.

Over welke heffingen en toeslagen spreken we?

- De heffingen en ODV toeslagen die onderdeel zijn van de nettarieven zullen op basis van de bruto metering volumes aangerekend worden via de gridfee.
- De andere heffingen die op kWh gebaseerd zijn, de accijnzen, met name de bijdrage op de energie en de bijzondere accijns worden vandaag aangerekend op het geleverde volume van de energieleverancier. Deze zijn niet gerelateerd aan het allocatievolume.
- En verder is er de quotumverplichting: het huidig decretaal kader legt de verplichting op aan de toegangshouder om op basis van de bruto volumes aan de quotumverplichting te voldoen. Op vandaag gebeurt dit op basis van het allocatievolume, maar dit is een rapportagekwestie en geen argument om de allocatie te blijven aanrekenen op bruto volumes.

Febeg herhaalt dat het **gebruik van bruto volumes in de allocatie een enorme financiële impact** veroorzaakt en blijft dus pleiten voor het gebruik van netto volumes zowel in de allocatie als voor de metering zodat er ex post geen reconciliatie dient plaats te vinden.

Dit is in lijn met het Energiedecreet en de Europese Richtlijn dat stelt dat elke actieve afnemer/energiegemeenschap financieel verantwoordelijk is voor de onbalansen die hij in het elektriciteitsnet veroorzaakt.

OPMERKINGEN OP VERSIE 3 – PARALLEL FACTURATIEPROCES GEDEELDE VOLUMES

De implementatie van versie 3 gebeurt **parallel** aan de reguliere marktwerking, zodat er geen impact is op de bestaande marktprocessen. Via een datadienst zullen de berekende volumes aangeleverd worden aan de marktpartijen.

Dit impliceert concreet dat de leverancier een **manueel facturatieproces** moet voorzien om de gedeelde volumes correct te verrekenen. De **operationele & administratieve impact** op de leveranciers is dan ook **bijzonder zwaar**. Manuele facturatie betekent ook per definitie dat de **instroom gelimiteerd moet blijven**. Er is geen onbeperkte capaciteit aan resources beschikbaar om dit te doen. Bovendien zijn deze resources reeds overbevroegd door de huidige energiecrisis waarin we ons bevinden met zeer hoge marktprijzen. In het belang

van alle klanten van de leveranciers, alle burgers en bedrijven, is het noodzakelijk dat eerst deze taken met prioriteit worden opgenomen.

Febeq heeft tot nu toe ingestemd met de parallelle stroom voor facturatie onder het voorwendsel dat de vraag naar energiedelen beperkt zou blijven. We merken echter dat voor versie 2 de instroom al veel hoger is dan verwacht. Met de komst van energiegemeenschappen en het wegvallen van dezelfde leveranciersverplichting zal dit nog vele malen hoger zijn. We kunnen nu al stellen dat dit **niet werkbaar** zal zijn. **Een tijdige verwerking van de gedeelde volumes wordt op die manier onmogelijk gemaakt.**

OPMERKINGEN OP VERSIE 3 – RECONCILIATIE ENERGIEDELEN

Er wordt voorzien in een ex-post financiële reconciliatie om de effecten tussen toegangshouders te regelen in afwachting van overleg en onderzoek (op federaal niveau) om de effecten van energiedelen binnen de allocatie (ex ante) op te nemen.

Zoals vroeger reeds gesteld, is een model waarin een onvoorspelbaar en steeds groter wordend volume ex post financieel gesettled worden via een apart reconciliatieproces niet wenselijk en **onhoudbaar op de lange termijn**. Deze financiële settlement **compenseert ook niet alle effecten** van een allocatie op bruto volumes. De financiële vergoeding op basis van Belpex uurprijzen zorgt ervoor dat de leverancier het bedrag terugkrijgt dat hij heeft moeten betalen voor het “gedeeld” afnamevolume. Dit zal echter niet veel zijn, want de uurprijs op Belpex is typisch lager wanneer er veel zon en wind beschikbaar is.

De leverancier heeft dus nog steeds een verlies doordat de afgesproken afnameprijs niet kan gefactureerd worden. Dat verlies moet nochtans de kosten dekken voor de leverancier zodat de klant het **comfort** heeft om op elk moment elektriciteit te verbruiken, dag en nacht, zomer en winter, **ook wanneer er geen zon of wind is**. Daarnaast moet dit ook de **onbalanskosten** dekken. Dus ook die kost blijft ten laste van de leverancier/BRP ondanks de Europese Richtlijn en Energiedecreet die stellen dat elke actieve afnemer/energiegemeenschap financieel verantwoordelijk is voor de onbalansen die hij in het elektriciteitsnet veroorzaakt.

Tot slot, wordt een **nieuw parallel proces** ingevoerd dat **bijkomende administratieve en vaste kosten** veroorzaakt (opening kredietlijn, kosten FeReSo, interne controle).

Dit model kan bovendien alleen maar werken als alle betrokken marktpartijen het FeReSO contract rond energiedelen ondertekenen en naleven. Om die garantie te hebben, is het noodzakelijk dat er een **juridisch kader** is om dit proces sluitend te hebben.

Positief aan het voorgestelde reconciliatieproces voor energiedelen is wel dat de financiële settlement reeds na 3 maand plaatsvindt i.p.v. de gebruikelijke 36 maanden. Dit opent perspectief om in de toekomst ook de normale reconciliatie van klanten met slimme meter te versnellen.

De leveranciers hebben ingestemd met dit voorstel van ex post financiële reconciliatie in afwachting van een definitieve oplossing voor de allocatie-, metering- en

reconciliatieprocessen en op voorwaarde dat deze ex post piste zeer tijdelijk is. Als aan deze voorwaarde niet kan tegemoetgekomen worden, dan is het voor de energieleveranciers niet haalbaar dat energiedelen wordt uitgebreid naar meerdere toegangshouders. Een belangrijke voorwaarde is ook dat er gewerkt wordt aan een juridisch kader voor de financiële reconciliatie teneinde deze sluitend te hebben.

Voor de leveranciers blijft het noodzakelijk dat de Product Design Group ‘Energiedelen’ nog vóór het eind van dit jaar de definitieve oplossing vastlegt zodat deze tegen januari 2024 kan geïmplementeerd worden.

OPMERKINGEN OP VERSIE 3 – OVERIGE OPMERKINGEN

1. CONTROLE OP ZELFDE TITULARIS

Sinds de ingang van versie 2 van het protocol kan er aan energiedelen gedaan worden tussen toegangspunten van dezelfde titularis. Wij begrijpen dat de bevestiging van de beheerder/deelnemer volstaat om aan te nemen dat het toegangspunten van dezelfde titularis zijn.

Om misbruik tegen te gaan is het belangrijk dat daar een – bij voorkeur automatische – **controle** op gebeurt. Deze controle dient opgenomen te worden bij de Ex-ante testen op de Gemeenschap.

Het Energiedecreet verstaat onder titularis, de natuurlijke persoon of rechtspersoon die in het toegangsregister bekend staat als afnemer of producent. Voor particulieren zouden de contracten van de deelnemende toegangspunten in het toegangsregister dus op dezelfde naam geregistreerd moeten staan. Voor bedrijven zou het ondernemingsnummer gebruikt kunnen worden om de controle te doen.

2. CONTROLE OP ENERGIEGEMEENSCHAPPEN

Vanaf versie 3 van het protocol kunnen de door de VREG erkende energiegemeenschappen aan energiedelen doen. Om ook hier misbruik tegen te gaan, dienen volgende 2 controles uitgevoerd te worden:

- 1) Controle door de VREG of de energiegemeenschap aan alle voorwaarden voldoet vóór opname in de lijst ‘aangemelde energiegemeenschappen’.

Zo zouden minimale controles moeten uitgevoerd worden:

- Staat de energiegemeenschap op basis van het ondernemingsnummer geregistreerd in de Kruispuntbank der Ondernemingen?
- Wat is de vennootschapsvorm?
- Wat is de activiteit van de onderneming?
- Wat zeggen de statuten rond zeggenschap & deelname aan de energiegemeenschap ?

Wij twijfelen of in de lijst van 20/06/2022 alle aangemelde energiegemeenschappen ook effectief aan alle voorwaarden voldoen.

- 2) Controle door Fluvius of de energiegemeenschap die aan energiedelen wenst te doen, is aangemeld bij de VREG voor de activiteit van energiedelen. Deze controle dient opgenomen te worden bij de Ex-ante testen op de Gemeenschap.

Het kan geenszins de bedoeling zijn dat gelijk welke onderneming zich voor energiedelen kan aanmelden zonder te voldoen aan de voorwaarden die zijn opgenomen in de wetgeving. De **controle dient ex-ante grondig te gebeuren** om misbruik tegen te gaan. Dit zou niet eerlijk zijn ten aanzien van energiegemeenschappen die wel in regel zijn met de voorwaarden. Bovendien moet ook de operationele impact van ex-post rechtzettingen vermeden worden.

3. CONTROLE OP SPECIFIEKE VOORWAARDEN BIJ LEVERANCIERS

Bij de gebruiksvoorwaarden voor beheerders staat het volgende vermeld: *De Beheerder dient voor elke Deelnemer de deelname steeds te melden aan de betrokken energieleverancier en dient na te gaan of er door de betrokken leverancier specifieke voorwaarden in het kader van Energiedelen worden toegepast.*

We zijn zeer tevreden dat deze voorwaarde werd opgenomen in het protocol. Echter, volgens ons dient deze voorwaarde beter vermeld te worden bij de gebruiksvoorwaarden voor de deelnemers. De leverancier heeft immers geen relatie met de beheerder en kan ook geen klantinformatie delen met derden.

4. RECHTZETTINGEN

De termijn voor rechtzettingen wordt beperkt door de eindreconciliatie, dit komt overeen met een maximum van 36 maanden.

We merken op dat deze termijn van 36 maanden niet overeenkomt met de termijn opgenomen in het draft contract voor de Reconciliatie van Energiedelen. Deze termijnen zouden nochtans dezelfde moeten zijn.

5. SOCIAAL TARIEF

Febeg blijft herhalen dat er op basis van het wettelijke kader op vandaag (regionaal en federaal), er nog steeds heel wat vragen zijn over de combinatie energiedelen met de toepassing van het sociaal tarief.

- Een eerste complexiteit ontstaat omdat in de Vlaamse regelgeving is voorzien dat de restleverancier (die de toegangshouder dient te zijn) **moet instaan voor alle**

netkosten en quota. Deze worden bepaald op het bruto-volume afgenomen van het net en moeten door de restleverancier aangerekend worden aan de klant.

- Omdat het **sociaal tarief een all-in maximumprijs** is, waarin de energieprijzen, de netkosten en ook de certificatenverplichtingen vervat zitten, is het sociaal tarief niet zomaar toepasbaar voor sociaal tarief klanten die aan energiedelen of peer-to-peer verkoop deelnemen. **De door de CREG afzonderlijk gepubliceerde prijs voor de energiecomponent van het sociaal tarief brengt geen soelaas want ook daar zit de certificatenverplichting nog in vervat.**
- Ook is niet duidelijk wie moet instaan voor de accijnsplicht over de gedeelde elektriciteit (Bijdrage op de Energie/Bijzondere Accijns). Een beslissing van de accijnsadministratie is hierover nog niet voorhanden. Dit probleem is trouwens niet beperkt tot sociaal tariefklanten, maar geldt voor alle klanten.

Daarenboven stelt zich de vraag of een beschermde afnemer wel aan energiedelen of peer-to-peer verkoop kan doen, zonder zijn recht op het sociaal tarief te verliezen.

- De leveranciers zijn gehouden het sociaal tarief toe te passen indien zij elektriciteit verkopen aan een eindafnemer die in aanmerking komt voor dit tarief.
- Gelet op het feit dat de restleverancier geen contractuele relatie heeft met de klant voor wat het gedeeld volume betreft, is het niet zomaar duidelijk of de verplichting te leveren aan het sociaal tarief ook geldt voor levering aan een 'actieve' eindafnemer die deelneemt aan energiedelen of peer-to-peerverkoop. Bij uitbreiding stelt zich ook de vraag wat de verplichtingen zijn ten laste van de verkopende partij in het kader van een peer-to-peerverkoop aan een sociaal tarief klant. Moet deze dan ook het sociaal tarief toepassen?
- We merken verder op dat de combinatie sociaal tarief en energiedelen in Wallonië wel betekent dat de klant afziet van zijn recht op sociaal tarief. **Dient het sociaal tarief, dat federaal is vastgelegd, niet over alle regio's gelijk behandeld te worden?**
- Daarnaast is het ook zo dat in Vlaanderen de sociaal tarief klanten die de netbeheerder als toegangshouder hebben, moeten afzien van hun recht op energiedelen. De vraag stelt zich dan ook of een sociaal tarief klant bij een commerciële leverancier niet moet uitgesloten worden van energiedelen op gelijkaardige grond, nl. het genieten van een wettelijke beschermingsmaatregel?

Gelet op het feit dat het juridisch kader niet toelaat om anders dan o.b.v. een all-in tarief te factureren, het feit dat verschillende regio's anders omgaan met energiedelen voor deze klantengroep en het feit dat een sociaal tarief gerechtigde bij Fluvius via de regelgeving wordt uitgesloten, concluderen we dat op vandaag het wettelijk kader rond sociaal tarief in combinatie met energiedelen **onduidelijk** en dus zelfs **discriminerend** is. Wij vragen dat de impact op de klant en de restleverancier volledig in kaart wordt gebracht over de volledige waardeketen, inclusief het proces voor de recuperatie. **Zolang er geen duidelijk**

en rechtszeker kader is, kan energiedelen niet toegepast worden bij klanten met sociaal tarief.

Tot slot, formuleren wij ook nog volgende bedenking. De sociaal tarief klant kan desgevallend zelfs een hogere factuur krijgen, eerder dan een lagere:

- De potentiële 'besparing' op de factuur bij energiedelen voor een sociaal tarief klant is de prijs van de energiecomponent van het sociaal tarief, verlaagd met de prijs van de certificatenverplichting. Dit is een zeer lage prijs die zelfs lager is dan de terugleververgoeding die leveranciers bieden voor de injectie. Door aan energiedelen te doen is er dus voor een sociaal tarief klant met eigen PV sprake van 'waardeverlies' voor de injectie.
- Daarnaast dient bij de berekening van de mogelijke besparing ook te worden rekening gehouden met de aanrekening van de nettarieven en heffingen op de gedeelde volumes.
- Door het energiedelen worden energieleveranciers geconfronteerd met bijkomende kosten waardoor zij mogelijks genoodzaakt zijn om een vergoeding aan te rekenen aan klanten die wensen aan energiedelen te doen.

hier zal de sociaal tarief klant moeten mee rekening houden bij het bepalen van zijn mogelijke besparing.

Bovendien maakt het energiedelen het nog **extra complex** voor de sociaal tarief klant. Deze sociaal tarief klant zal dan met meerdere partijen een contract moeten aangaan met mogelijks verschillende prijzen en voorwaarden (energieleverancier, energiegemeenschap,...). Zelfs als men zou besluiten dat het sociaal tarief geen all-in tarief is, zou de klant worden geconfronteerd met verschillende commodity prijzen en verschillende tarieven.

Voor de klant wordt dat dus bijzonder complex. Overigens zou dit bovendien eerst een aanpassing van het wettelijk kader vereisen en zou dit bovendien ook nog moeten geïmplementeerd worden in de systemen van de energieleveranciers. Aangezien de beleving van sociaal tarief klanten op vandaag reeds niet kosten-neutraal is, zou dit bovendien ook nog eens een bijkomende financiële impact genereren voor de energieleverancier.

Wij besluiten dat de situatie van de sociaal tarief klanten dan ook het **perfecte voorbeeld zijn waar energiedelen beter rechtstreeks via de gemeenschap verloopt**. Dit zou voor de klant veel eenvoudiger zijn. De gemeenschap kan de terugleververgoeding uitkeren aan de leden van de gemeenschap, en dit niet noodzakelijk op basis van de afname tijdens hetzelfde kwartier, maar op basis van andere criteria zoals bijvoorbeeld meer voor mensen in energie armoede.

Dit is dan ook de reden waarom Febeg en de leden ervoor pleiten om de **uitzondering die van toepassing is voor sociaal tariefklanten bij de netbeheerder en de sociaal tarief klanten**

in Wallonië algemeen door te trekken naar de sociaal tarief klanten bij een commerciële leverancier.

AANPASSING REGELGEVEND KADER NODIG: APARTE TOEGANGSHOUDER VOOR HET ENERGIEDELEN

Algemeen herhaalt FEBEG haar zienswijze dat de regeling voor energiedelen fundamenteel zou moeten herzien worden. Het noodzaakt het voorzien van oplossingen voor de risico's en lasten die rusten op de restleverancier teneinde het draagvlak voor de ontwikkeling van energiegemeenschappen te verbeteren.

Naast de balancerings- en onbalanskosten die ten laste zijn van de restleverancier, staat de restleverancier ook in voor de inning en facturatie van alle netkosten (incl. ODV), taksen en heffingen en zelfs de certificatenverplichtingen, allen berekend op het bruto-volume. De leverancier draagt dus zo goed als alle risico's m.b.t. de wanbetaling (op btw en enkele regionale taksen na) alsook de administratieve kosten van de volledige energiefactuur. Nochtans zal de leverancier zelf enkel een kleine resthoeveelheid kunnen leveren waarbij bovendien de uitwisseling injectie/afname in zijn nadeel is.

In lijn met onze recent uitgevoerde studie¹ m.b.t. een toekomstig klantgericht marktmodel voor de energiesector, pleit FEBEG er dan ook voor dat de **risico's evenwichtig zouden gespreid worden**. Het is een faire vraag dat de verschillende marktspelers, elk hun verantwoordelijkheid dragen, en de oninbare kosten evenwichtig worden gespreid tussen alle actoren in functie van hun aandeel in de factuur. Zonder deze aanpassing ontstaan een aantal kosten verbonden aan energiedelen die op een niet-transparante wijze ten laste dreigen te komen van de andere netgebruikers. **Het zou nochtans niet de bedoeling mogen zijn dat energiedelen een voordeel oplevert voor de energiedelers dat door andere netgebruikers, die niet (kunnen) deelnemen aan energiedelen, gedragen moet worden.**

Een oplossingspiste voor onze faire vraag op een evenwichtige spreiding van risico's en lasten bestaat erin dat de **energiegemeenschap/energiedeler – voor wat de gedeelde energie betreft – zelf dient in te staan voor de interne facturatie van de netkosten, taksen, ODVs, heffingen én zelf de evenwichtsverantwoordelijkheid dient te dragen**. De Vlaamse en Europese regelgeving voorzien immers al dat de partijen die energie delen ook moeten instaan voor het evenwicht op het net. In de Europese regelgeving staat ook dat de rechten en verplichtingen die van toepassing zijn op andere elektriciteitsbedrijven op de markt, op niet-discriminerende en evenredige wijze moeten worden toegepast op energiegemeenschappen.

Daarom pleit FEBEG ervoor dat er een **aparte toegangshouder voor het energiedelen** moet worden aangeduid. De restleverancier krijgt de netto-volumes door in de allocatie zoals in de metering, zodat er ex post geen reconciliatie dient plaats te vinden. De toegangshouder voor het energiedelen levert de gedeelde energie en elke marktpartij is verantwoordelijk

---

¹ Febeg – February 2022 – A market model for the energy sector in the transition – A consumer-centric power market design for Belgium

voor de volumes die hij effectief levert/opkoopt (incl. facturatie van de non-commodity componenten). Deze piste is ook verenigbaar met de toekomstige evolutie die nodig is aan het marktmodel om meerdere leveringscontracten te ondersteunen voor regelbare toepassingen. Het lijkt ons in dit kader ook nuttig om te luisteren hoe Sibelga het energiedelen aanpakt waarbij de leverancier de netto-volumes ontvangt en er dus een correctere toewijzing is van de verantwoordelijkheid van de verschillende partijen.

Voor Febeg is deze aanpassing aan het marktmodel noodzakelijk vooraleer er nog verdere uitbreidingen van energiedelen worden ingevoerd.

TRANSPARANTE COMMUNICATIE

We benadrukken het belang van **eerlijke en transparante communicatie** richting alle consumenten met betrekking tot energiedelen. In het huidig model, maar ook na aanpassing van het marktmodel, is het belangrijk dat iedereen die aan energiedelen wenst te doen zijn eigen specifieke situatie goed analyseert. Afhankelijk van de contractuele prijs voor afname & injectie, het afnameprofiel en rekening houdende met eventuele kosten, zal energiedelen al dan niet een besparing opbrengen.

Energiedelen is niet gratis en heeft niet noodzakelijkerwijze een verlaging van de factuur tot gevolg. Het restprofiel van de energiedelers wordt grilliger waardoor het veel moeilijker wordt voor de leverancier om dit in te schatten, met meer risico en dus hogere kost voor leverancier en klant. Er is ook niet noodzakelijk financieel gewin want energiedelen vindt plaats op momenten van lage of zelfs negatieve onbalansprijzen.

Gelukkig zijn er alternatieven om meer uit injectie te halen zoals de zuivere vermarkting en de rechtstreekse settlement van de terugvergoeding tussen deelnemers. Maar allereerst moet er gestreefd worden naar simultaan zelfverbruik dat nog altijd de grootste besparing oplevert.
